

وظیفه ای که در قبال روز انس با طبیعت داریم

اوست خدایی که شما را از زمین آفرید و آبادی آن را به شما واگذاشت (سوره هود آیه ۶۱)

اهتمام تو به آباد کردن زمین بیش از همت گماردن تو به جمع مال باشد (حضرت علی علیه السلام)

در شهر قزوین، یک خانواده ۴ نفری چیزی بیش از یک تن زباله در سال تولید می کند. پیوند با طبیعت، نگرهبانی از موهبت‌های الهی و محیط زیست در تمامی آیین‌های دیرپای ایرانیان وجود دارد. روزهای نوروز به ویژه رسم روز سیزدهم فروردین ماه یا همان «سیزده بدر» نیز بهانه‌ای است برای گشت و گذار در دامن طبیعت که از قرن‌ها پیش به صورت یکی از سنت‌های پایدار مردم ایران درآمده است. مطابق اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، حفاظت از محیط زیست یک وظیفه عمومی تلقی می‌گردد و همه اقشار جامعه در مقابل حفاظت از محیط زیست مسئولند. آیا تا به حال به این اندیشیده‌ایم که رفتار ما با محیط زیست و طبیعت اطرافمان چگونه است؟ همه مسئولیم و باید رفتارهایمان را در رابطه با حفاظت از محیط زیست اصلاح کنیم. تغییر نگرش و سبک زندگی و تغییر رفتار ما با محیط زیست می‌تواند از روند تخریب روز افزون محیط زیست بکاهد و تغییر رفتار تنها با آموزش - اطلاع رسانی، آگاه سازی و حساس نمودن افکار عمومی میسر است و هرچه سریع‌تر این کار را شروع کنیم از دامنه تخریب طبیعت کاسته‌ایم. بی تردید یکی از اهداف نامگذاری این روز، استفاده بهینه مردم از مواهب طبیعی در کنار توجه به حفظ بنیان‌های زیست محیطی است، خوشبختانه در سال‌های اخیر مردم نسبت به مقوله محیط زیست حساستر و آگاهتر شده‌اند. اگرچه حفظ محیط زیست و نظارت بر آن وظیفه اصلی دولت‌هاست اما مردم نیز می‌توانند سهمی در جلوگیری تخریب زیاده از حد طبیعت و محیط زیست داشته باشند. از لحظه‌های آغازین روز سیزده فروردین، بسیاری از ایرانیان اسباب تفریح و تفرج در طبیعت را آماده می‌کنند، از اسباب آماده سازی غذا تا وسایل بازی. وقتی که بساط شادی بر دامن طبیعت پهن می‌گردد، آن چه بیش از همه به فراموشی سپرده می‌شود، طبیعت است. شاید به همین دلیل است که در پایان روز سیزده فروردین اگر سری به بسیاری از نقاط طبیعی شهر و بسیاری از پارک‌ها بزنیم، با چشم اندازی ناخوشایند رو برو می‌شویم. زباله‌های رها شده در پهنه طبیعت، بطری‌های نوشابه، باقی مانده‌های غذا، میوه و آجیل و بقایای خاکستر در گوشه کنار، یادگار روزی است که «روز طبیعت» نام می‌گیرد. رفتار ما نسبت به طبیعت و محیط زیست باید با کمال احترام باشد و همگی باید در محدوده اختیارات و حریم زندگی، خود را مسئول رعایت و حفظ محیط زیست بدانیم. طبعاً کسانی که به این درجه از حساسیت و وظیفه شناسی می‌رسند، دیگران را هم تشویق و ترغیت خواهند کرد مانند خودشان به محیط پیرامونی حساس باشند و اخلاق محیط زیستی را رعایت کنند. این روز به نام روز انس با طبیعت نامگذاری شده و طبیعت نیز متعلق به خود مردم است و بدین منظور نیاز

است که مردم به یکسری نکات زیست محیطی کاملاً دقت داشته باشند. برای حفظ طبیعت، هر خانواده موظف است که همیشه چه در سفر، چه در تفریح و چه در روز طبیعت، چند کیسه زباله با خود همراه داشته باشد و زباله های خشک و تر را از هم جدا نماید. زباله های تر را به مخازن زباله انتقال دهند و زباله های خشک را به ناوگان ویژه درب منازل یا سایر ناوگانها تحویل نمایند. سبزه یکی از مواد آلی است که قابلیت تبدیل شدن به کود بیولوژیک کمپوست و بازگشت به فضای طبیعی را دارد و یک کود غنی برای فضای سبز شهری است لذا از قراردادن سبزه ها در پارکها و تفرجگاهها و همچنین رها کردن در رودخانه ها پرهیز شود چرا که وقتی سبزه روی چمن های پارک یا تفرجگاهها انداخته می شود باعث عدم تبادل اکسیژن با خاک یا چمن شده و موجب خشک شدن گیاه های در حال رشد می گردد. نگهداری از طبیعت، وظیفه تک تک شهروندان است. وظیفه همگان است که به اندازه بهره ای که از طبیعت می گیرند، برای نگهداری آن نیز تلاش کنند. خوب است در روز سیزده فروردین مردم در کنار استراحت و استفاده از امکانات طبیعی به کارهای فرهنگ سازی بخصوص جمع آوری زباله و آموزش کودکان هم نگاه ویژه ای داشته باشند. روز سیزده بدر در حالی روز انس با طبیعت نام گرفته است که متأسفانه برخلاف نام آن در جهت مخالف این نام گذاری حرکت می کند و بجای انس و دوستی با طبیعت متأسفانه عده ای به صورت تعمدی یا از روی نا آگاهی به طبیعت بکر دیارمان ضربه ای جبران ناپذیر می زنند که امیدواریم در سال جدید دیگر شاهد نابودی این طبیعت زیبا نباشیم. سیزده بدر روز پیوند دوستی مردم با طبیعت است روزی است که همه متعهد می شوند که برای حفظ و حراست از منابع طبیعی و سپردن این امانت الهی به نسل های آینده بیشتر از گذشته تلاش کنند.

پس بیایید در روز سیزده بدر فرهنگ احترام به طبیعت را به یکدیگر و بویژه کودکان بیاموزیم و از قطع کردن و آتش زدن درختان و انداختن زباله ها در دامان طبیعت و آسیب رساندن به گیاهان و... خودداری نموده و از طبیعت محافظت نماییم. بنابراین بیاییم در این روز که در تقویم رسمی کشور روز آشتی با طبیعت است، از طبیعت بسیار زیبای منطقه که منشا حیات و جاودانگی و فرح بخشی است محافظت کنیم و آن را فدای شادی روز سیزده خود نسازیم.

علیرضا صفاری- کارشناس برنامه ریزی و توسعه سازمان مدیریت پسماند شهرداری قزوین